

Savivaldybių žinios

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Nr. 5 (865)

2019 m. kovo 9 d.
Išėina šeštadieniais

IŠRINKTA BEVEIK TREČDALIS MERŲ 3–5 p.

Kovo 3 d. vykusiuose savivaldybių tarybų ir merų rinkimuose po pirmo turo, išankstiniais duomenimis, paaiškėjo 19-os savivaldybių merai. Vienas jų – Neringos savivaldybės meras Darius Jasaitis, balsavęs su drauge Kristina Vlach

Romo Gurklio nuotr.

SAVIVALDYBIŲ BIUDŽETŲ ĮDOMYBĖS	6 p.
IŠMANIŲJŲ MIESTŲ KŪRĖJAI FORMUOJA LIETUVOS REGIONŲ POKYČIUS	8 p.
PO 20 METŲ PRISTATINĖTI NEBEREIKIA	12–14 p.
PASAULIO LIETUVIŲ METAI. Pokalbis su Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininke Dalia Henke	22–23 p.

IŠRINKTA BEVEIK TREČDALIS MERŲ

Kovo 3 d. vykusiuose savivaldybių tarybų ir merų rinkimuose po pirmo turo, išankstiniais duomenimis, paaikėjo šių savivaldybių merai:

- 1. Akmenės rajonas** – Vitalijus Mitrofanovas, Lietuvos socialdemokratų partija, surinko 60,42 proc. balsų.
- 2. Birštono savivaldybė** – Nijolė Dirginčienė, Lietuvos socialdemokratų partija, surinko 54,84 proc. balsų.
- 3. Biržų rajonas** – Vytautas Jareckas, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga, surinko 51,9 proc. balsų.
- 4. Druskininkų savivaldybė** – Ričardas Malinauskas, visuomeninis rinkimų komitetas „Už Druskininkus su Ričardu Malinausku“, surinko 70,5 proc. balsų.
- 5. Jonavos rajonas** – Mindaugas Sinkevičius, Lietuvos socialdemokratų partija, surinko 57,36 proc. balsų.
- 6. Joniškio rajonas** – Vitalijus Gailius, Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis, surinko 62,21 proc. balsų.
- 7. Kauno miestas** – Visvaldas Matijošaitis, visuomeninis rinkimų komitetas „Vieningas Kaunas“, surinko 79,59 proc. balsų.
- 8. Kauno rajonas** – Valerijus Makūnas, Lietuvos socialdemokratų partija, surinko 59,72 proc. balsų.

- 9. Neringos savivaldybė** – Darius Jasaitis, Lietuvos socialdemokratų partija, surinko 64,29 proc. balsų.
- 10. Palangos miestas** – Šarūnas Vaitkus, Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai, surinko 75,97 proc. balsų.
- 11. Pasvalio rajonas** – Gintautas Gegužinskas, Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai, surinko 50,46 proc. balsų.
- 12. Rietavo savivaldybė** – Antanas Černeckis, Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis, surinko 62,53 proc. balsų.
- 13. Šakių rajonas**, Edgaras Pilypaitis, Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai, surinko 50,89 proc. balsų.
- 14. Šalčininkų rajonas** – Zdzisław Palevič, Lietuvos lenkų rinkimų akcija-Krikščioniškų šeimų sąjunga, politinė partija Rusų aljansas, surinko 75,06 proc. balsų.
- 15. Šiaulių miestas** – Artūras Visockas, visuomeninis rinkimų komitetas „Artūro Visocko sąrašas „Dirbame miestui“, surinko 52,98 proc. balsų.
- 16. Šiaulių rajonas** – Antanas Bezarus, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga, surinko 50,8 proc. balsų.
- 17. Širvintų rajonas** – Živilė Pinskuvienė, visuomeninis rinkimų komitetas „Živilės Pinskuvienės komanda – už sėkmingą Širvintų kraštą“, surinko 70,81 proc. balsų.
- 18. Švenčionių rajonas** – Rimantas Klipčius, Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai), surinko 50,8 proc. balsų.
- 19. Vilniaus rajonas** – Marija Rekest, Lietuvos lenkų rinkimų akcija-Krikščioniškų šeimų sąjunga, politinė partija Rusų aljansas, surinko 52,48 proc. balsų.

Nukelta į 4 p.

Išankstiniais duomenimis, po pirmo rinkimų turo išrinkti 5 merai, iškelti Lietuvos socialdemokratų partijos, 3 merai, iškelti Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų, 2 merai, iškelti Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos, 2 merai, iškelti Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio, 1 meras, iškeltas Lietuvos laisvės sąjungos (liberalų), 2 merai, iškelti Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos, politinės partijos Rusų aljansas, 4 merai, iškelti visuomeninių rinkimų komitetų.

PIRMIEJI IŠRINKTŲ MERŲ ĮSPŪDŽIAI, SUŽINOJUS RINKIMŲ REZULTATUS

RIČARDAS MALINAUSKAS Druskininkų savivaldybės meras

Visuomeninis rinkimų komitetas
„Už Druskininkus su Ričardu Malinausku“

Pamatęs rinkimų rezultatus, supratau, kad Druskininkų savivaldybės žmonės geba puikiai atsirinkti teatrą nuo realybės, tiesą – nuo melo, aferistus – nuo sąžiningų žmonių. Rinkimų rezultatai įrodo, kad nei nupirktas žurnalistas, nei papirktas aukščiausias politikas negali paveikti žmonių mąstymo, supratimo ir vertinimo.

Tad ir toliau esu pasirengęs tęsti pradėtus darbus, nenuvilti žmonių ir daryti viską, kas yra suplanuota: nuo kultūros centro – iki šviečiančių parkų, skverų, gatvių, gyventojų kiemų, asfaltuotų vieškelių ir panašių dalykų, kurie reikalingi, kad Druskininkų gyventojai ir atvykusieji į Druskininkus jaustųsi visapusiškai patogiai.

Tai, kas padaryta Druskininkuose, padarė druskininkiečiai, mano komanda ir žmonės, kurie neužsiiminėja šlykščia politika. Kol turiu druskininkiečių palaikymą, manęs nepalauš niekas. Ir kai kurių žurnalistų raginimai, kad gal reikėtų nusišalinti, palaukti, o paskui sugrįžti, atrodo daugiau negu keistai. Dirbti ar ne man Druskininkų savivaldybės meru, nuspręš Druskininkų žmonės, o ne kažkoks žurnalistas ar dar kažkas.

DARIUS JASAITIS

Neringos savivaldybės meras
Lietuvos socialdemokratų partija

Pirmieji įspūdžiai buvo, kad neringiškiečiai pasirinko darbų tęstinumą ir patikimumą. Nesu rinkimų specialistas, bet kampanija buvo bjauroka. Man tai buvo tik treči rinkimai, ir susidaro įspūdis, kad kuo toliau, tuo rinkimų kampanijos darosi bjauresnės. Matyt, taip jau yra politikoje, kad vieni eina per darbus, kiti – per šmeižimus ir kitų kaltinimus. Tačiau malonu, kad žmonės atsirenka ir mato. Ir naujos kadencijos tarybos darbai yra tąsa pradėtų. Vienas tokių – „Agilos“ rekonstrukcija. Tai didžiulis iššūkis. Pradėta daug europinių projektų, kuriuos reikia užbaigti.

Neringos savivaldybei labai didelis iššūkis – Valstybės tarnybos įgyvendinimas. Turės vykti didelis administravimo performavimas, nes šis įstatymas nebeleidžia valstybės tarnyboje dirbti pensinio amžiaus žmonėms. Pagal šį įstatymą turi pasitraukti nemažai žmonių. Darbuotojų pakeitimas mažai Neringos savivaldybei labai nelengvas uždavinys.

Taigi nėra kada džiaugtis rinkimų rezultatais, nes laukia labai daug ir nelengvų darbų.

ŠARŪNAS VAITKUS Palangos miesto meras

Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys
demokratai

Esu dėkingas Palangos miesto gyventojams, kad rinkimų metu parodė ištis didžiulį pasitikėjimą ne tik manimi, bet ir visa mūsų

komanda. Visuomenė mumis pasitikėjo, ir tai džiugina.

Rinkimų rezultatai patvirtina, kad mūsų komandos vykdomai programai palangiškiai pritaria ir atliekamus darbus vertina gerai. Palanga keičiasi, ir miesto gyventojai tai pastebi ir vertina.

Džiaugiuosi, kad palangiškiai mums suteikė galimybę ir per ateinančius ketverius metus tęsti pradėtus darbus ir imtis naujų. Be abejonės, mums suteiktas gyventojų pasitikėjimas kartu yra ir rimtas įpareigojimas nenuvilti, o tai – didelė atsakomybė. Nuoširdžiai stengsimės pateisinti Palangos miesto gyventojų lūkesčius.

Antanas Černeckis Rietavo savivaldybės meras

Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis

Iš žmonių palaikymo jaučiau, kad toks rezultatas ir bus. Buvau numatęs, kiek procentų balsų surinksiu ir kiek iš mūsų komandos ateis tarybos narių. Šimtu procentų išsipildė. Taigi galiu manyti, kad gan gerai pažįstu Rietavo savivaldybės žmones. Juk gyvenu su žmonėmis, jų rūpesčiais ir jų bėdomis, darau, kad Rietavo savivaldybėje būtų geriau gyventi, nors ne viską galima padaryti, nes ne viskas nuo savivaldybės priklauso. Gyvenu, stengiuosi dirbti, o rezultatas ateina toks, koks turi būti.

Jau 19 metų dirbu Rietavo savivaldybės meru. Per tą laiką užaugo karta. Jie nematė, kaip atrodė Rietavas ir jo apylinkės, kai pradėjau dirbti. Arba buvo vaikai, ir jiems tai nebuvo įdomu. O per šiuos rinkimus balsuoti atėjo žmonės, kurie man pradėjus dirbti dar nebuvo gimę. Be abejo, užaugusiem jiems atrodo, kad taip ir turėjo būti. Jiems svarbu, kas pasikeitė per pastaruosius metus, kas pasikeitė šiandien. Ir tai, be abejo, jaučiama per rinkimus. Vyresni žmonės žino, kaip buvo, mato, kaip yra, ir suvokia, kaip bus. Jie mato pokyčių seką.

Tad prieš rinkimus visai neskyriau dėmesio rinkimų kampanijai. Dirbau savo darbą nieko neagituodamas. Aš mažiau taip: jeigu žmonėms reikia to, ką aš darau, jie balsuos, jei nereikia – neišrinks. Jei balsavo, matyt, to, ką darau, reikia.

ŽIVILĖ PINSKUVIENĖ

Širvintų rajono merė

Visuomeninis rinkimų komitetas
„Živilės Pinskiuvienės komanda –
už sėkmingą Širvintų kraštą“

Sužinojusi rinkimų rezultatą, buvau lengvame šoke. Tai, kas vyko Širvintų rajone prieš rinkimus, kokios buvo pilamos purvo lavinos, viduje baiminausi, kad viso to žmonės neatlaikys. Tai buvo žiauru. Tačiau, pasirodo, mūsų žmonės labai protingi ir supratingi. Jie puikiai atskiria, kur realūs darbai, o kur tik kalbos. Tad sužinojusi rezultatą, kurį laiką net patikėti tuo negalėjau.

Prieš rinkimus rajono gyventojams pristatėme didžiulę programą su konkrečiais darbais, ir labai gerai žinau, kad ta programa bus įgyvendinta šimtu procentų. Susitikimuose su rajono gyventojais analizuodavome, kas padaryta įgyvendinant praėjusios kadencijos programą. Žiūrėjome kiekvieną programos punktą, kas pažadėta ir kas įgyvendinta. Ką buvo galima realiai įgyvendinti, tas buvo įgyvendinta. Taigi programa įgyvendinta 99 proc. Žmonės žino, kad pažadu – bus įgyvendinta.

ARTŪRAS VISOCKAS
Šiaulių miesto meras

Visuomeninis rinkimų komitetas „
Artūro Visocko sąrašas „Dirbame miestui““

Džiaugtis rinkimų rezultatais nėra kada. Man labiau rūpėjo oro uosto perspektyvos, galimybės nutiesti geležinkelio atšaką į pramoninį parką. Juk norint vystyti pramonės

parką, būtina geležinkelio vėžė. Reikia išspręsti oro uosto klausimą. Mes puikiai žinome, ką daryti, ir esame pateikę variantus, bet kažkodėl neišsprendžia. Prašysiuosi pas ministrą pirmininką, ir tikiuosi, kad pavyks rasti sprendimą. Jei jau pirmumą teikiame regionams, tai ir įrodykime tai darbais, o ne žodžiais.

Mano tikslas, kad žmonės tikėtų miestu, bet vien žodžiais to nepasieksi. Jei jiems parodysi, kad savivalda ir Vyriausybė bendradarbiauja, jie patikės miestu. Tad mano viešas pasakymas į eterį: Vyriausybė, ministrai, kartu ieškokime optimalių sprendimų, nesistenkite savivaldybininkams užtrenkti durų prieš nosį.

Su žmonėmis aš dirbu tiesiogiai. Kiekvieną dieną su šiauliečiais bendrauju per mesenджерį, atsakau į jiems rūpimus klausimus. Jei negaliu atsakyti, persiunčiu atsakingam specialistui. Jei žmogus į savivaldybę kreiptųsi raštu, jis atsakymo sulauktų tik po kelių savaitių, dabar jis gauna atsakymą per keliolika ar net kelias minutes.

MARIJA REKST

Vilniaus rajono merė

Lietuvos lenkų rinkimų akcija-Krikščioniškų šeimų sąjunga, politinė partija Rusų aljansas

Besąlygiškai dėjuojauosi ir dėkoju Vilniaus rajono gyventojams, savo komandai už išreikštą pasitikėjimą ir paramą, kad ir toliau galėsime įgyvendinti prasmingus darbus Vilniaus rajono gyventojų labui.

Gyventojų balsai ir palaikymas rodo, kad einame teisingu keliu, todėl esame pasiryžę ir toliau plėsti ir investuoti į Vilniaus rajono viešosios infrastruktūros vystymą, užtikrinti saugią ir patrauklią gyvenimo aplinką, įgyvendinti daugybę rajono gyventojams aktualių ir naudingų iniciatyvų.

Mūsų svarbiausiais užduotimis ir toliau išlieka patrauklios ir bendruomenių poreikius atitinkančios viešosios infrastruktūros kūrimas bei gyvenamosios aplinkos gerinimas, investuojant į geresnę kelių ir gatvių būklę. Taip pat vystysime Vilniaus rajono savivaldybės švietimo įstaigų infrastruktūrą švietimo kokybei užtikrinti. Sieksime savo tikslų ir kursime Vilniaus rajono gerovę dosniais ir prasmingais darbais!

NIJOLĖ DIRGINČIENĖ

Birštono savivaldybės merė

Lietuvos socialdemokratų partija

Sužinojusi, kad esu išrinkta mero pareigoms per pirmąjį turą, išties labai apsidžiaugiau. Kitaip nei per ankstesnius rinkimus, per kuriuos taip pat buvau išrinkta per pirmąjį turą, šiame dėl mero pareigų varžėmės daugiau kandidatų. Buvome penki kandidatai. Daugiau dalyvavo ir partijų. Ir rinkėjų skaičius kiek pamažėjęs. Tad nerimo šiek tiek buvo. Tačiau ir aš pati, ir mano komanda buvome nusiteikę laimėti per pirmąjį turą. Mes manėme, kad tie darbai, kuriuos darome, yra matomi. O kad neparadome žmonių pasitikėjimo, yra didelis įpareigojimas toliau tęsti pradėtus darbus. Didžiulė atsakomybė yra pateisinti žmonių lūkesčius ir viltis. Tačiau su komanda, visais savivaldybės gyventojais galima nuveikti dar daugiau.

O laukia tikrai dideli darbai. Tai ir daugiafunkcio sporto centro statybos užbaigimas. Ir gatvių tvarkymas. Naujų investicinių projektų pradžia ir miesto plėtra. Strateginio plano iki 2030 metų rengimas. Be abejo, rengiant naują strateginį planą bus išsaugota pagrindinė kurorto kryptis. Jis ir toliau turi išlikti sveikatinimo ir sveikatingumo kurortu. Tačiau atsiras ir naujų dalykų, naujų priemonių. Toliau stengsimės pritraukti investicijas, sudaryti sąlygas jų plėtrai. Svarbus dalykas – gyvenamojo būsto plėtra.

Taryboje turime daugumą, ir tuo dėjuojauosi, bet esu nusiteikusi dirbti su visais tarybos nariais, nes visi esame išrinkti Birštono savivaldybės gyventojų.

SAVIVALDYBIŲ BIUDŽETŲ ĮDOMYBĖS

KAUNE PAGRINDINIS DĖMESYS – DIDIESIEMS PROJEKTAMS IR MOKYTOJŲ ALGŲ DIDINIMUI

TOMAS JARUSEVIČIUS

Kauno miesto taryba patvirtino 2019 m. biudžetą, siekiantį 326,2 mln. eurų. Pagrindinis dėmesys koncentruojamas į didžiuosius miesto projektus ir biudžetinėse įstaigose dirbančių švietimui, kultūrai, sporto ir socialinių darbuotojų algų didinimą. Augantiems atlyginimams per šiuos metus iš viso numatyta skirti papildomus 12 mln. eurų. Iš jų 7 mln. eurų – mokytojų darbo užmokesčiui kelti. Be to, ypatingą dėmesį ir nemažą dalį miesto lėšų numatyta skirti stambiausiems miesto projektams.

„Šie metai Kaunui bus labai svarbūs. Šįmet bus pradėtos naujosios ledo arenos statybos, Nemuno salos ir kitų parkų rekonstrukcija, Ažuolyno atnaujinimas ir Sporto halės rekonstrukcija. Šiais metais užbaigsime Laisvės alėjos rekonstrukciją ir stipriai pasistūmėsime naujo stadiono statybose. Visi šie projektai užima svarbią šių metų miesto biudžeto dalį“, – teigė Kauno meras Visvaldas Matijošaitis.

Šįmet Kaunas visiškai atnaujins troleibusų parką – vietoj senų „Škodų“ miesto gatvėmis pradės kursuoti 85 nauji „Solaris“ markės troleibusai. Be to, per šiuos metus bus užbaigtos 100 naujų hibridinių autobusų pirkimo procedūros. Pagal šių metų prognozes Kaunas planuoja į miesto biudžetą surinkti apie 162,1 mln. eurų gyventojų pajamų mokesčio. Tai 2,3 mln. eurų daugiau nei pernai.

MAŽEIKIŲ TARYBA RUOŠIASI ŠIMTMEČIUI

KRISTINA GALDIKĖ

Vasario 22 d. Mažeikių rajono tarybos posėdyje patvirtinus savivaldybės biudžetą pritarta rezoliucijai „Dėl Mažeikių rajono savivaldybei svarbių istorinių datų įteisinimo“, tad jau kitąmet bus švenčiamas 100-asis Mažeikių miesto gimtadienis.

Taryba, atsižvelgdama į tai, kad 2020 m. savivaldai Mažeikiuose sukanka 100 metų, ir įvertinusi Mažeikių rajono savivaldybės bendruomenės lūkesčius dėl pirmojo Mažeikių vietovardžio paminėjimo rašytiniuose šaltiniuose ir miesto įkūrimo datos nustatymo, išklausiusi Mažeikių muziejaus direktoriaus Vaidoto Balzerio pranešimą ir susipažinusi su konferencijos-diskusijos „Kaip kunigaikštis Mažeika bėgiais vaikščiojo: miestų ištakų tyrimo problematika“ medžiaga ir rekomendacijomis, pritarė rezoliucijai. Ja patvirtinta, kad data, kai Mažeikių vietovardis pirmąkart paminėtas rašytiniuose šaltiniuose (Hermano Vartbergiečio Livonijos kronikoje), reikėtų laikyti 1332 metus, o Mažeikių miesto įkūrimo data – 1920 metus, nes tais metais kovo 1 d. išrinkta pirmoji miesto taryba.

Savivaldybės apdovanojimų komisija tarybai tvirtinti teikė rašytojos Marijos Pečkauskaitės-Šatrijos Raganos premijos ir Mažeikių krašto kultūros premijos kandidatūras. 1000 eurų premija skirta savivaldybės administracijos Kultūros ir sporto skyriaus vyriausiajai specialistei Rūtai Končiutei-Mačiulienei už rašytojos atminimo puoselėjimą, labdaringos, kultūrinės, šviečiamosios veiklos tęsimą. 1500 eurų premija bus įteikta Mažeikių choreografijos mokyklos mokytojai ekspertei Ramunei Zelbienei už kultūrinę ir šviečiamąją veiklą.

PANEVĖŽIO BIUDŽETE – PILIETIŠKUMO IDĖJA

ASTA SARAPIENĖ

Panevėžio miesto tarybos patvirtintame 2019 m. biudžete naujovė – įgyvendinti pilietinio biudžeto idėja. Jos esmė – panevėžiečiams suteikti galimybę patiems nuspręsti, kokius gyvenamosios aplinkos

gerinimo projektus finansuoti. Tam planuojama skirti 20 tūkst. eurų. Lėšos bus skirtos tarybai patvirtinus bendruomenių iniciatyvų finansavimo tvarką.

2019 m. miesto biudžeto lėšos suskirstytos 15-ai programų. Tradiciškai daugiausia skiriama švietimui – per 45 mln. eurų.

KLAIPĖDOS BIUDŽETAS – DEŠIMTADALIU DIDESNIS

183,5 mln. eurų – tokio dydžio 2019 m. Klaipėdos miesto biudžetą vasario 21 d. posėdyje patvirtino savivaldybės taryba. Biudžeto apimtis, palyginti su 2018 m. pradžioje patvirtintu biudžetu, padidėjo 9,9 proc., arba 16,5 mln. eurų. Pokytį daugiausia lėmė didesnė ES paramos lėšų suma, taip pat daugiau planuojama gauti specialiųjų tikslinių dotacijų ugdymo reikmėms finansuoti.

Miesto meras Vytautas Grubliauskas pabrėžia, kad ir šiemet biudžetas bus subalansuotas. „Klaipėda jau ne vienus metus garsėja savo finansine drausme. Miesto biudžetas ir šiemet išlieka subalansuotas – išlaidos pajamų neviršys. Be to, palyginti su pajamomis, esame viena mažiausiai paskolų turinčių savivaldybių šalyje, o skolinimasis visada buvo pasvertas ir atsakingas. Absoliuti dauguma projektų ir šiemet bus įgyvendinama už biudžeto ir ES paramos lėšas, miestas paskolą ketina imti tik naujos mokyklos statybai pradėti“, – sako V. Grubliauskas.

Už investiciniams projektams numatytas lėšas šiemet senamiesčioje ir centrinėje miesto dalyje toliau bus tvarkomas Jono kalnelis, unikalios fachverkinės architektūros pastatai, skverai. Darbai vyks ir aikštėje prie buvusio „Vaidilos“ kino teatro, Ažuolyno giraitės, Malūno parko teritorijose, prasidės Futbolo mokyklos konversija, tęsis Irlavių bazės modernizavimas, prie Žvejų rūmų bus pradėtas įrenginėti Sakurų parkas, bus pastatytas dar vienas naujas socialinis daugiabutis namas, rekonstruojamos gatvės, tvarkomi daugiabučių namų kiemai, šiaurinėje dalyje prasidės naujos mokyklos statyba ir kt.

Sudarant šių metų Klaipėdos miesto biudžetą nėra įtrauktos dotacijos, kurios bus skirtos savivaldybei keliams, gatvėms tiesti, prižiūrėti, saugiam eismui užtikrinti. Gavus dotacijas biudžetas bus padidintas.

Miesto biudžeto pokyčiai per ketverius metus: biudžeto apimtis išaugo 1,7 karto; asignavimai kultūrai – 3,8 karto; asignavimai švietimui – 1,6 karto; asignavimai sportui – 2,5 karto; asignavimai socialinei apsaugai – 1,6 karto.

PANEVĖŽIO RAJONO BIUDŽETAS PATVIRTINTAS VIENBALSIAI

DANUTĖ POCIUVIENĖ

Panevėžio rajono taryba vienbalsiai patvirtino 2019 m. savivaldybės biudžetą. Biudžetas yra subalansuotas, be deficito. Biudžetas dar bus papildytas Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšomis. Biudžeto asignavimai paskirstyti aštuonioms programoms vykdyti.

2019 m. vykdomiems projektams planuojama gauti 4,6 mln. eurų ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos. Savivaldybė prie šių projektų vykdymo prisidės 1,3 mln. eurų. ES vykdomiems projektams 0,4 mln. eurų planuojama gauti dotacija iš Viešųjų investicijų plėtros agentūros. Projektai bus vykdomi švietimo, infrastruktūros, socialinių paslaugų, gyvenimo kokybės ir aplinkos gerinimo, paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimo, vaikų gerovės ir saugumo didinimo, paslaugų šeimai, bendruomenių rėmimui ir kt. Jau praėjusiais metais rajono taryba priėmė sprendimą švietimo, kultūros, medicinos, bibliotekų darbuotojams, važinėjančiams į darbą, kompensuoti dalį kelionės išlaidų. Tų išlaidų kompensavimas numatytas ir šių metų biudžete. Suplanuotos lėšos ir kitoms gyventojams teikiams lengvatoms.

PO 20 METŲ PRISTATINĖTI NEBEREIKIA

Apdovanoti mugės sumanytojai ir puoselėtojai

Vasario 21–24 d. Lietuvos parodų ir kongresų centre „Litexpo“ vykusią Knygų mugę, kurioje dalyvavo 360 dalyvių iš aštuonių pasaulio šalių, aplankė daugiau kaip 68,4 tūkst. lankytojų. Šalies prezidentės sveikinimo žodį mugės organizatoriams ir dalyviams perskaitė prezidentės vyriausioji patarėja Rūta Kačkutė. Buvo apdovanoti šio renginio ir žodžio puoselėtojai.

Per keturias dienas lankytojams buvo pasiūlyta apie 550 įvairių žanrų, formų ir temų renginių, surengta 200 susitikimų su autoriais leidyklų stenduose. 35 renginiai Bibliotekos erdvėje. Lietuvos muziejų asociacija (LMA) kartu su šalies muziejais pristatė beveik 250 pavadinimų leidinių. Jungtiniame LMA stende dalyvavo Alytaus, Anykščių, Joniškio, Kauno, Kėdainių, Marijampolės, Raseinių ir daugelio kitų rajonų savivaldybių, krašto, istorijos ir nacionaliniai muziejai. Muzikos salėje savo veiklą šiemet pristatė daugiau nei 200 įvairių žanrų muzikos kūrėjų, atlikėjų, leidėjų ir koncertų organizatorių.

Kitąmet lankytojus į mugę ketinama kviesti Jono Meko pasakytą mintimi – „Gyventi reikia be formulų, reikia būti atviram“.

20-oji Vilniaus knygų mugė per du dešimtmečius tapo didžiausiu tokio pobūdžio renginiu Baltijos šalyse, su ja užaugo visa nauja skaitytojų, rašytojų ir leidėjų karta.

„Labai džiugu, kad kasmet auga mugės lankytojų skaičius, bet ne vien tai yra reikšminga. Juk svarbu ne tik pridėtinė, bet ir pamatinė vertė, todėl labai svarbus yra Knygų mugės turinys. Ji seniai pavirto ne tik susipažinimo su knygų naujienomis renginiu, bet ir forumu. Forumu, kuris atsiliepią į aktualiausias visuomenės temas, kur susirenka piliečiai svarstyti viešosios erdvės dalykus kartu su knyga“, – vasario 21 d. jubiliejinės Vilniaus knygų mugės atidaryme sakė kultūros ministras Mindaugas Kvietkauskas.

Žodis. Jis gali prikelti ir pakelti, gali sugniuždyti, gali paguosti ir suteikti vilties, prabudinti meilę, nutiesti tiltus tarp žmonių. Visagalis žodis, sudėtas į posmus, į knygų eilutes, jis beldžiasi į kiekvieno širdį.

VARĖNOS KRAŠTO DIENORAŠČIAI

„Mes patys tik dabar į rankas paėmėme „Varėnos krašto dienoraščius“. Iki tol buvome matę tik fragmentus“, – dar spaustuvės dažais kvepiančią knygą vartė Varėnos rajono meras Algis Kašeta.

„Knygos idėja gimė iš didelio noro kuo plačiau paskleisti žinių apie mūsų etnografinį kraštą“, – sakė meras A. Kašeta ir knygos sudarytojas J. Žitkauskas (kairėje)

Pirmąją dieną varėniškiai mugės lankytojus pirmieji pakvietė į knygos pristatymą. Džūkišką šneką keitė Žiūrų etnografinio ansamblio ringuojamos melodijos.

Knygos sutiktuose dalyvavęs Varėnos rajono meras pažymėjo, kad labai smagu matyti kelerius metus brandintos minties rezultatą: išleista knyga-kalendorius be konkrečių metų. Joje sudėta viskas, kuo garsus Varėnos kraštas, kuo varėniškiai galėtų ir patys džiaugtis, ir svečiams dovanoti. „Knygos idėja gimė iš didelio noro kuo plačiau paskleisti žinių apie mūsų papročius, istorinius faktus, suteikti gyvybingumą mūsų tarmei. Mes norėjome, kad tai nebūtų vieno metų kalendorius, o būtų ilgai žaidžianti knyga ant darbo stalo ir savo nuotraukomis, tekstais primenantis tai, kas yra mums brangu“, – kalbėjo meras, nepamiršdamas ir džūkiškai pakalbėti. „Šių metų Vylniaus „knygų atleidai“ man didėlė šventė. Šiton knygon cikrai galima rasc visko – svarbių istorinių faktų, veselių pasakojimų, dar vaikystėn girdėtų posakių ir gražų nuotraukų. Ir svarbiausia, kad yra džūkiškos tarmės“, – sakė meras ir pasidžiaugė, kad kūrybinga komanda sukūrė unikalią leidinį, kokio Lietuvoje dar nebuvo.

Knygos sudarytojas Juozas Žitkauskas prisipažino, kad nors pats taip pat yra džūkas, bet knygą sudarinėti buvo sunki užduotis. Pats didžiausias Lietuvoje Varėnos rajonas itin turtingas išaugota etnokultūra, tradicijomis, tarme, žinomai, ir istorijos paveldu. Pasak J. Žitkausko, sudėti į knygą, kad visa tai joje atsispindėtų, tikrai nebuvo lengva, bet užtat knygą galima skaityti visus metus, galima perduoti iš kartos į kartą, nes tai kelionė per visą Varėnos rajoną.

Skaitantiems „Savivaldybių žinias“ kovo 9 dieną „Varėnos krašto dienoraščiai“ primena: 1847 m. Varėnos dvaro valstiečiai prašyme Vilniaus valstybės turtų rūmams pageidavo juos paversti činšininkais (duoklininkais), t. y. vietoj lažo dvarui įvesti mokesčių pinigais. Ir komentaras: „Ale tu, brolau, ir gudrus. Tavį nigdi niekas neapšukos“.

KNYGON SUDĖTA TURTINGA BIBLIOTEKOS ISTORIJA

Tarp Knygų mugės dalyvių smagiai strakaliojo Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos kiškučiai. „Jie mugės lankytojams pristatė bibliotekos istoriją ir nuostabią legendą, pasakojančią apie Rokiškio atsiradimą, – kiškučius pristato bibliotekos direktorė Alicija Matiukienė. – Mūsų bibliotekos pradžia – 1923 metai. Pernai šventėme 95-ąsias metines ir ta proga savo sėkmes ir gerus lūkesčius suguldėme į knygą, kurią mugėje ir pristatėme.“

Nemažą bibliotekos veiklos dalį sudaro edukacinės programos. „Labai džiaugiamės,

„Pernai šventėme bibliotekos 95-ąsias metines ir ta proga savo sėkmes ir gerus lūkesčius suguldėme į knygą“ – sakė bibliotekos direktorė A. Matiukienė (antra iš kairės)

kad moksleiviai mielai priėmė kultūros pasą ir mielai dalyvauja mūsų edukaciniuose renginiuose. Edukacinė programa „Pelėda“ pristatome pelėdą kaip išminties ir pastovumo simbolį. Turime savo lėlių teatrų „Pelėdžiukai“ ir statome spektaklius, o į veiklą įtraukiame ir vaikus. Turime ir interaktyvių programų. Įgyvendindami bendrą su latviais projektą įsigijome 3D spausdintuvą, įvairių kompiuterinių programų. Jas moksleiviai labai mėgsta. Turime ir edukacinių programų suaugusiesiems. Tai ir karpinių karpymas, vilnos vėlimas, ir kitos. Ir šiomis programomis domisi ne tik centrinės bibliotekos, bet ir filialų lankytojai“, – pasakojo direktorė.

Ir, be abejo, pakvietė į renginius, kuriais biblioteka pratutina Lietuvos kultūros sostinės programą. Gegužės mėnesį biblioteka kviečia į tarptautinį poezijos pavasarį. Birželį – į tarptautinį lėlių teatrų festivalį „Kai atgyja lėlės 2019“ ir Liudo Dovydeno premijos įteikimą geriausio romano autoriui. Rugsėjo mėnesį, per miesto dieną, bus minimi Juozo ir Alfonso Keliučių palikimo studijų centro 15 metų ir Rokiškio krašto kultūros leidinių „Prie Nemunėlio“ 30-mečio jubiliejai, bus įteikta 12-oji Juozo Keliuočio premija. Lapkritį rengiamas tarptautinis rašytojos Sofijos Tyzenhauzaitės vardo rašytojų sąskrydis.

Rokiškio krašto muziejaus, savivaldybės ir garbės ambasadorių komanda pristatė knygą „Grafų Tyzenhauzų kultūros kelias“

PAVELDAS PRISTATOMAS HOLOGRAMOMIS

„Mūsų biblioteka yra įsikūrusi kultūros paveldui priklausančiame pastate – grafo Zubovo pilaitėje. Grafo, kunigaikščių Oginskių paveldas, parkas, kuriame augo daug egzotinių augalų, ir paskatino kūrybingas bibliotekos vadybininkės istoriją perteikti hologramomis“, – į Knygų mugę atsivežtą programą pristatė Plungės viešosios bibliotekos direktorė Violeta Skierienė.

Prie plungiškių gausiai besibūriuojantiems mugės lankytojams apie Plungės parko augalus pasakojo holografiškai atkurtas Oginskių parko sodininkas. „Kadangi į Plungės parką ir mūsų biblioteką užsuka labai daug turistų iš užsienio, hologramos apačioje tekstas pateikiamas anglų kalba“, – naują apibūdino bibliotekos direktorė ir pasiūlydama, kad plungiškiai yra vieni pirmųjų Lietuvoje, holografiją pritaikę paveldui pristatyti.

Panašios naujovės turi didelę įtaką palaikant glaudesnius ryšius su skaitytojais, ypač su jaunimu. Tad Plungės bibliotekoje jaunimui yra sukurta įvairios erdvės, kuriose jie jaučiasi tarsi namuose, kur jie susitinka, pabendrauja, o svarbiausia – jie bibliotekoje labai gerai jaučiasi.

„Esame mygtukų spaudytojų karta, tad labai gerai, kad jaunimas ateina į biblioteką, randa laiko susitikimams. Šalia knygų jie randa ir savo širdžiai malonių parodų, nes bibliotekoje parodos labai įvairios ir dažnai keičiamos“, – dar vieną bibliotekos barą pristato V. Skierienė.

PANEVĖŽIO VEIDO DĖLIONĖ

Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka Knygų mugėje pristatė įsibėgėjantį projektą „Panevėžio veido dėlionė“. Pasak bibliotekininės Aušros Viličkienės, panevėžiečiai turi daug ne tik jų kraštui, bet ir visai Lietuvai nusipelnusių žmonių. Tai paskatino sukurti portalą „Panevėžio kraštas virtualiai“. Tą sumanymą lydėjo kitas – o kodėl nesurinkti prisiminimų apie Panevėžio miestą. Buvo sukurta galimybė visiems rašyti savo prisiminimus apie šį miestą.

Bibliotekų erdvėje įsikūrę panevėžiečiai ir kvietė lankytojus įsitraukti į interaktyvius užsiėmimus „Panevėžio veido dėlionė“. Didelės įstrizainės daugiafunkciname ekrane buvo galima pasitikrinti savo žinias apie Panevėžį – atsakyti į testo klausimus ar sudėlioti vaizdą.

Norinčius pagilinti žinias apie Panevėžio kraštą bibliotekinininkai kvietė pasinaudoti planšetėmis ir leistas į pažinimo kelionę. Čia buvo galima perskaityti ir išgirsti žymių kraštiečių ir miesto svečių prisiminimus apie Panevėžį nuo XIX a. vidurio iki šių dienų. Kiekvienas galėjo ir gali ir pats tapti metraštininku – parašyti savo atsiminimus ar įspūdžius apie miestą, įkelti fotografijų. „Kviečiame visus pasidalyti atsiminimais apie Panevėžį. Parašykite trumpesnius ar ilgesnius savo prisiminimus apie įvairias miesto vietas, žmones, įvykius. Gal turite nuotraukų, kurias lydi įdomios istorijos? O gal pačios nuotraukos yra istorija, fiksuojanti miesto pokyčius? Mums svarbūs ir istoriniai faktai, ir žmonių emocinis ryšys su Panevėžiu“, – kvietė panevėžiečiai. „Knygos populiarinimo būdų yra labai įvairių. Tuo tikslu turime sukūrę erdvių jaunimui, klubų, rengiame įvairius renginius, per kuriuos knygą pristatome jaunimui priimtinais būdais. Džiaugiamės, kad ir pats jaunimas imasi rengti renginius vieni kitiems“, – pasidžiaugia Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos direktorė Jurgita Bugailiškienė.

KNYGNĖŠIŲ KELIAIS

Biržų rajono savivaldybės Jono Bielinio viešoji biblioteka pristatė neseniai sukurta edukacinę programą „Knygnešių keliais“. Kaip sakė bibliotekos direktorė Vilmantė Vorienė, ši edukacinė programa skirta moksleiviams. Jos tikslas – sudaryti sąlygas vaikams pajusti knygnešystės laikų atmosferą. Tad jie gali apsiauti ir kerzinius batus, panešėti knygnešio maišą ar lagaminą su knygomis, sėdėdami tamsiame kambaryje pajusti, kokias emocijas sukeldavo žandaro beldimas.

„Edukacinę veiklą vykdome ketvirtus metus. Esame parengę nemažai programų. Turime tris keliones literatūriniais keliais. Vaikams siūlome apie dešimt programų. Gavę 10 tūkst. eurų per Biržų VVG, kuriame kampelį negali turintiems vaikams. Biblioteka yra įsikūrusi pilyje, kur lankosi labai daug žmonių. Pasigedome, kad neturime ko pasiūlyti vaikams su negalia, tad netrukus bibliotekoje atsidarys nauja erdvė. Į gyvenimą ateina vis daugiau naujų technologijų, ir biblioteka turi suspėti su laiku. Jai reikia daugiau interaktyvumo, bet kiekvienoje programoje, kad ir kiek ji būtų interaktyvi, dalyvauja knyga“, – mintimis dalijosi V. Vorienė.

Nukelta į 14 p.

MOLĖTŲ ŽYDŲ PAVELDAS

„2016 metais įvykęs žydų atminties maršas Molėtuose buvo lūžio taškas Lietuvos ir žydų santykių istorijoje. Molėtiškiai, aktyviai dalyvavę marše, tęsia pradėtą darbą, tad Knygų mugėje pristatyta knyga apie Molėtų žydus yra dar vienas žingsnis, atkuriant savo krašto istoriją. Knygoje sudėta informacija apie žydų kultūros paveldą, atminties maršą, pateikta išsami bibliografija. Ir svarbiausia, pirmą kartą lietuvių kalba paskelbti žydų prisiminimai. Man pavyko gauti iš Izraelio knygą, kokios Lietuvoje nebuvo. Tai žydų prisiminimai apie gyvenimą iki holokausto ir per holokaustą. Iš prisiminimų ryškėja dar vienas Molėtų istorijos puslapis. Pasirodo, čia gyveno daug rašytojų, žymių rabinų, kabalistų. Čia buvo ir Toros mokymų centras, – praeitin nuėjusios istorijos gaivinimo atradimais dalijosi Molėtų krašto muziejaus direktorė Viktorija Kazlienė.

„Pirmą kartą išleista sisteminė knyga apie Molėtų žydų bendruomenės gyvenimą, paveldą. Anksčiau žinojome tik kai kuriuos fragmentus, girdėjome vieną kitą pasakojimą, bet tokio plačiai aprėpiančio leidinio nebuvo. Jis padės suvokti, kad daug iškentėjusių žydų istorija yra mūsų tautos istorijos dalis ir kad tą istorinę atmintį reikia sugrąžinti“, – teigė buvęs Seimo narys ir buvęs Molėtų rajono meras Valentinas Stundys.

Romo Gurklio nuotraukos

LIETUVOS MUZIEJAI DARNIOS PLĖTROS LINK

LOLITA VALUŽIENĖ

Vasario 27 d. Vilniaus paveikslų galerijoje įvyko Lietuvos muziejų asociacijos (LMA) narių visuotinis ataskaitinis susirinkimas (**nuotr.**). Muziejų bendruomenę sveikino ir prasmingų darbų linkėjo Kultūros ministerijos, Kultūros paveldo departamento ir Lietuvos kultūros tarybos atstovai.

Visos šalies muziejų vadovai susitiko didelių permainų išvakarėse – kovo 1 d. baigiasi visų dabartinių Kultūros ministerijai pavalių nacionalinių ir respublikinių muziejų direktorių kadencijos ir jau prasideda konkursai į šias pareigas. Muziejų laukė itin vertinamas tęstinumas – todėl už viso gyvenimo nuopelnus Lietuvos muziejinkystei Lietuvos dailės muziejaus direktoriui Romualdui Budriui suteiktas Lietuvos muziejų asociacijos garbės pirmininko vardas. R. Budrys Lietuvos dailės muziejui vadovauja nuo 1979 m., yra vienas iš LMA įkūrėjų ir ilgametis jos pirmininkas, muziejinkystės patriarchas, tėviškai vadovavęs muziejams ir svarbiausiems muziejiniams pokyčiams permainų epochoje. Maironio lietuvių literatūros muziejaus direktorei Aldonai Ruseckaitėi suteiktas Lietuvos muziejų asociacijos garbės nario vardas. A. Ruseckaitė vadovauja Maironio lietuvių literatūros muziejui nuo 1989 m., ji yra ilgametė LMA valdybos narė, 1999–2001 m. – jos pirmininkė, ryškus kultūrinės ir muziejinės veiklos pavyzdys šalies muziejinkams.

Susirinkimo dalyviams LMA vadovas-valdybos pirmininkas Šiaulių „Aušros“ muziejaus direktorius Raimundas Balza pristatė metinę veiklos ataskaitą ir 2019 m. veiklos planus, išdinin-

kas Druskininkų miesto muziejaus direktorius Gintaras Dumčius pateikė finansinę ataskaitą. Buvo išklaustytos Vadybos sekcijos valdybos nario Lietuvos jūrų muziejaus Tarptautinių ryšių ir projektų valdymo skyriaus vedėjo Mindaugo Gudelio, Rinkinių apskaitos, apsaugos ir saugojimo sekcijos vadovės Valdovų rūmų direktoriaus pavaduotojos-vyriausiosios fondų saugotojos Ėrikos Striškienės, Švietimo sekcijos vadovės Valdovų rūmų edukatorės-metodininės dr. Nelijos Kostinienės, Rinkinių mokslinio tyrimo sekcijos vadovo Valdovų rūmų Rinkinių apskaitos ir saugojimo skyriaus vedėjo Daliaus Avižinio veiklos ataskaitos ir 2019 m. veiklų pristatymai.

Muziejų tarybos pirmininkė Lietuvos jūrų muziejaus direktorė Olga Žalienė ir valdybos pirmininkas Raimundas Balza pakvietė kolegas prasmingai diskutuoti „Darnios plėtros link: muziejų kuriamos vertės ir visuomenės poreikiai“ dėl apibendrintų muziejinės bendruomenės nuostatų pateikimo kuriama Lietuvos kultūros strategijai „Kultūra 2030“, kuri apibrėž artimiausio dešimtmečio kultūros srities pokyčių ir jų poveikio Lietuvos gyventojams esminių nuostatų visumą.

LMA skaičiuoja 24 veiklos metus ir vienija 100 muziejų, inicijuoja ir įgyvendina bendrus muziejinius projektus, padeda jiems tapti visuomeninio gyvenimo ir edukaciniu traukos centru regionuose, dalyvauja realizuojant kultūros ir švietimo programas, palaiko glaudžius ryšius su Tarptautine muziejų taryba ir Europos muziejinių organizacijų tinklu ir kt.

KURKIME LIETUVOS SĖKMĖS ISTORIJĄ ATVIRAME PASAULYJE

2018 m. lietuvės iš
Šveicarijos atidarė
Šimtmečio dainų
šventę

Kaip pasitinkate 2019 metus? Kokios nuotaikos ir kokie planai Pasaulio lietuvių bendruomenėje?

2018 metais pasaulyje plačiai šventėme Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šimtmetį. Minėjimo renginiai suteikė daug progų prisiminti, kad Lietuva yra ne tik čia. Labai didelė ir reikšminga dalimi ji – Lietuvos diasporos širdyse ir darbuose. Seimas 2019 metus paskelbė Pasaulio lietuvių metais. Tad 47 lietuvių bendruomenės pasaulyje turi galimybę prisistatyti Lietuvoje, kad žmonės daugiau sužinotų apie vykdomas veiklas, įsikūrusias

Pokalbis su Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininke Dalia Henke

lietuviškas organizacijas ir jų pastangas, siekiant išlaikyti lietuviybę ir lietuvišką tapatybę.

Šiais metais mūsų laukia daug įvairių renginių skirtinguose Lietuvos regionuose. Planuojamos konferencijos, diskusijos, įvairūs susitikimai, seminarai, kultūriniai, edukaciniai ir sporto renginiai, kurie vyks ne tik Lietuvoje, bet ir įvairiose pasaulio šalyse.

Vienas mums svarbesnių renginių – 2019 metų vėlyvą rudenį planuojamas Mokslo ir kūrybos simpoziumas. Užsienio lietuvių jėgomis atkurtas Vytauto Didžiojo universitetas švęs 30-metį. Tai bus simboliška, nes galėsime kartu į Lietuvą sukviesti mokslininkus iš viso pasaulio. Planuojama diskutuoti apie Lietuvos ateitį, laukiančius švietimo ir mokslo sistemos iššūkius, emigracijos problemas ir jos valdymą ir kaip geriau suvienyti diasporą Lietuvos labui. Generuosime idėjas, kaip ir koku būdu išlaikyti ryšius su į užsienį išvykusiais lietuviais ir taip skatinti jų grįžimą.

Taip pat labai svarbus renginys – gegužės pradžioje Lietuvoje vyksiantis pirmasis Pasaulio lietuvių rašytojų suvažiavimas, skirtas Pasaulio lietuvių metams ir Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienai paminėti. Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) Kultūros komisija deda didžiules pastangas surinkti po visą pasaulį išsibarsčiusius kūrėjus, menininkus, rašytojus ir sukviesti į Lietuvą. Tokio masto, pobūdžio ir formato renginio Lietuvoje dar nėra buvę, tad stengiamasi jam atitinkamai pasiruošti.

Šiomet taip pat – Lietuvių Chartos 70-metis. Vyriausiasis Lietuvos išlaisvinimo komitetas parengė ir leidinyje „Pasaulio lietuvių bendruomenė“ 1949 m. Augsburgėje paskelbė dokumentą, išreiškiantį ir nustatantį lietuvių išseivijos tautinio solidarumo principus.

Labai svarbus šiais metais bus pilietybės išsaugojimo referendumas. Laikas „tirpsta“, liko tik du mėnesiai iki prezidento rinkimų, o referendumas vis dar tik planuojamas. Tad didžiausias mūsų iššūkis – pasiruošimas referendumui dėl pilietybės išsaugojimo. Trūksta informacijos ir diskusijų viešojoje erdvėje apie tai, ką Lietuvos piliečiai spręs referendumo būdu ir ką šis žingsnis reiškia Lietuvai. Svarbu suprasti, kad Lietuvos valstybei reikalingi Lietuvos piliečiai su visomis pareigomis ir atsakomybėmis.

Metų pabaigoje turėtų išeiti knyga apie 47 pasaulyje veikiančias lietuvių bendruomenes. Tokią knygą savo namų bibliotekoje galėtų turėti kiekvienas lietuvis.

Iškilmingai paminėsime šiuos metus ir kartu aptarsime visus šiuos projektus liepos 1–4 d. Nidoje vyksiančiame PLB ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos lyderių suvažiavime.

Kokios yra pagrindinės organizacijos vadovės pareigos?

Mano veikla per pastaruosius ketverius metus nusispalvinusi lietuvišbės spalvomis ir yra 24 valandos per septynias dienas. Tai darbas, kuris reikalauja visiško atsidavimo, yra grįstas visuomeniniais pagrindais, be atlygio, tačiau be galo įvairus ir įvairiapusiškas, nes sukuosi ne tik tarp skirtingų kontinentų, kur mus skiria kiti metų laikai ir skirtingos laiko juostos, bet ir tarp įvairių dokumentų, įsipareigojimų, kur svarbu laiku išsiųsti reikalaujamus raštus, dokumentus Lietuvos institucijoms, pateikti PLB nuomonę ar atsakyti į žurnalistų klausimus. Koordinuojame informacijos sklaidą, atstovaujame užsienio lietuviams Lietuvoje ir užsienyje, organizuojame metinius renginius, suvažiavimus. Labai platus ir be galo margas mano darbų diapazonas. Darbais dalijamės kartu su PLB atstovybe Vilniuje ir su PLB valdybos nariais, mano kolegomis. Ypatumas tas, kad esame rinkti iš devynių šalių, trijų skirtingų kontinentų ir įvairių kartų. Daug laiko reikalauja ir bendravimas su lietuvių bendruomenių valdybos pirmininkais, tarybų nariais ir Pasaulio lietuvių bendruomenės, Seimo atstovais, liuanistinių mokyklų mokytojais. Taip pat intensyviai tenka bendrauti su įvairiomis Lietuvos institucijomis. Esu įvairių komisijų narė. Kartais apgailestauju, kad diena turi tiek mažai valandų. Man taip pat tenka daug keliauti ir dažnai lankyti lietuvių bendruomenių renginius visame pasaulyje, nes gyvas bendravimas šioje veikloje yra ir liks vis dar nepakeičiama bendravimo forma.

Esame užsienio lietuvių „balsas“ Lietuvoje ir ta institucija, kuri per atstumą mato ir stebi Lietuvos raidą, pokyčius ir esamus iššūkius. Atvežame užsienio valstybių patirtį, įgytą svečiose šalyse, ir esame būtent #Lietuvosjėgapasaulyje ir jungtis Lietuvai.

Kokie ryšiai sieja su Lietuvos institucijomis?

Per šiuos paskutinius metus užsitikrinome PLB svarbą ir tai įtvirtinome Lietuvos politinėje aplinkoje: veikia Seimo ir PLB komisija. Tai bendras darbas su Lietuvos įstatymų „leidžiamąja“ valdžia. Taip pat veiklą tęsia Užsienio lietuvių reikalų koordinacinė komisija, kuriai

vadovauja ministras pirmininkas. Tai bendras darbas su „vykdomąja“ valdžia. Šios abi komisijos posėdžiauja du kartus per metus. Turime pasirašę bendradarbiavimo sutartis su buvusiu Valstybiniu turizmo departamentu ir Valstybine lietuvių kalbos komisija.

Vyksta intensyvus bendradarbiavimas su Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamentu, Švietimo, mokslo ir sporto, Kultūros ministerijomis. Siekiame būti patariamuoju balsu Vyriausybei ir Seimui užsienio lietuvių klausimais. Daug potencialo ateityje lieka darbui su miestų savivaldybėmis tiesiogiai.

Norėtusi, kad PLB liktų tuo tiltu tarp užsienyje gyvenančių lietuvių ir Lietuvos. Svarbu dabar ir ateityje stiprinti tą ryšį su Lietuvos diaspora, padėti lietuviams burtis tose šalyse, kur jų dar nėra, steigti ir išlaikyti liuanistines mokyklas, kad vaikai, gimę jau ne Lietuvoje, žinotų mūsų tradicijas ir kalbą. Kita vertus per lietuvių bendruomenes atnešama daugiau pasaulio Lietuvai! Būtina skatinti vadinamąją diasporos diplomatiją, šiais laikais pasaulyje įgaunančią svarbą ir politinę naudą.

Ko palinkėtų Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkė lietuviams Tėvynėje?

Jau senokai pasiekėme vakarietiškus standartus ir esame integravęsi į Europos Sąjungą. Džiugina, kad keičiasi žmonių mąstymas ir palaipsniui atsikratome post sovieticum laikysenos. Ateityje turime įveikti visus iššūkius, stiprinant mūsų sunkiai iškovotą nepriklausomybę ir demokratiją, pilietiškumą, savanorystę, mažinant socialinę atskirtį, ugdant toleranciją ir pagarbą vieni kitiems, pradedant kaimynas – kaimynui, darbdavio – darbuotojo santykiuose ir baigiant pagarbą Lietuvos politikams ir valstybės tarnautojams.

Daugiau pozityvumo apie tai, kas mes esame ir ko jau esame pasiekę, nes tai jau sėkmės istorija. Noriu visiems palinkėti būti drąsiems ir tikėti savo idėjomis. Atsiverkime esamoms šių dienų galimybėms ir kurkime Lietuvos sėkmės istoriją atvirame pasaulyje.

Kalbino Ieva Cataldo

ČEKIŠKĖJE IR VILKIOJE

LABIAU ATSIVERS ŽYDŲ KULTŪROS PAVELDAS

EDMUNDAS MALIŠAUSKAS

Kauno žydų religinė bendruomenė kartu su Kauno rajono savivaldybe šiemet pradės gaivinti Čekiškės sinagogą, o Vilkiuje atsisiras atminimo ženklų čia gyvenusiems Leibai ir Tilei Karnovskiams, džiazos žvaigždės Louiso Armstrongo įtėviams.

Apie planus labiau atverti pakaunės žydų kultūros paveldą kalbėjo naujai kadencijai išrinktas Kauno rajono meras Valerijus Makūnas (**dešinėje**) ir jo pasveikinti atvykęs Izraelio nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Lietuvai Amiras Maimonas. „Svarbiausias mano tikslas yra dvišalių santykių stiprinimas visose srityse, kita užduotis – atkreipti dėmesį į būtinybę išsaugoti žydų kultūros paveldą“, – kalbėjo ambasadorius.

Tai ne pirmas A. Maimono vizitas Kauno rajone. Pernai ambasadorius dalyvavo memorialo nužudytiems Vandžiogalos žydams atidengimo ceremonijoje. „Labai gerai, kad tokiuose renginiuose dalyvauja moksleiviai, jie turi suprasti, kad žydų tragedija yra Lietuvos istorijos dalis“, – pabrėžė A. Maimonas.

„Į istoriją mes stengiamės žiūrėti XXI amžiaus žmogaus akimis. Ir tame turi būti daug supratimo, išminties ir tolerancijos. Todėl savivaldybė skatina pilietines iniciatyvas ir darbus, padedančius geriau pažinti mūsų krašto litvakų istoriją ir kultūrą“, – kalbėjo V. Makūnas.

Pernai Kauno rajono savivaldybės pastangomis buvo išleista knyga „Žydai Pakaunėje“, kurią sudarė Inga Stepukonienė. Šią knygą V. Makūnas padovanojo A. Maimonui, kuris savo ruožtu merui įteikė neseniai į lietuvių kalbą išverstą žymaus litvako Abrahamo B. Yehoshua romaną „Ponas Manis“. Vilkija yra vieta, kur gyveno viena gausiausių pakaunės žydų bendruomenių. V. Makūnas pasakojo apie Kauno rajono savivaldybės sumanymą įamžinti Leibos ir Tilės Karnovskių atminimą. Šią sutuoktinių porą likimas XIX a. pabaigoje nubloškė į Ameriką. Karnovskiai į istoriją pateko

todėl, kad priglaudė ir užaugino benamį berniuką Louisą Armstrongą, vėliau tapusį ryškiausia džiazos žvaigžde.

Kauno rajono savivaldybė Vilkijos parke ketina įrengti nedidelį amfiteatrą su atminimo ženklais Karnovskiams.

Litvakai yra ir Čekiškės istorijos neatskiriama dalis, įvairiais istorijos laikotarpiais jie sudarė iki 77 proc. miestelio gyventojų. Kauno žydų religinė bendruomenė yra pasiryžusi atgaivinti XIX a. statytą Čekiškės sinagogą.

Šios bendruomenės projektų vadovė Kristina Mačiulaitytė sakė, kad sinagogoje pašalinta avarinės situacijos grėsmė, o projekto įgyvendinimo trukmė priklausys nuo finansavimo. „Darbus galėtume pradėti jau gegužę“, – sakė K. Mačiulaitytė.

„Vilkija, Čekiškė, Vandžiogala – neabejoju, kad šis turistinis maršrutas padės geriau atskleisti mūsų krašto litvakų istoriją ir kultūrą“, – sakė V. Makūnas. Jis patvirtino, kad Kauno rajono savivaldybė yra pasirengusi paremti Čekiškės sinagogos atgaivinimo darbus.